Rok XIII

Nr. 202

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji 2,55 zł.
Z odnoszeniem i w agencjach 2,65 „
Na poczcie już z odnoszeniem 2,91 „
Kwartalnie w ekspedycji 7,65 „
Na poczcie już z odnoszeniem 8,73 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej — —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio łam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 łam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z za granicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

DODATKI: „Orędownik Powiatowy powiatu chojnickiego" — „Kwiaty z Bożego Ogrodu" — „Kraina Powieści"

Sobota Stefana kr. węg.
Niedziela 13 po św. Szymona Słupn.

CHOJNICE, niedziela dnia 3 września 1933 r

Słońca wschód 4,49 zachód 18,22
Księżyca wschód 18,24 zachód 3,56

Podatki w naturze

Wiemy, że niedawno wprowadzono t. zw. „podatek w naturze" dla spłaty zaległości podatkowych, które w innej drodze byłyby nieściągalne. Niemniej jednak słyszymy ciągłe zastrzegania się przeciwko płaceniu w ten sposób podatków bieżących, rzekomo dla tego, że państwo potrzebuje na wydatki bieżące koniecznie pieniędzy. Takie stanowisko w sprawie podatków w naturze jest wyraźnem dowodem tego, że uważamy je za złe konieczne, spowodowane brakiem pieniądza, ale chcemy od nich czemprędzej zawrócić, w razie polepszenia się „sytuacji gospodarczej".

Czyż ta sytuacja polepszy się sama ni stąd ni z owąd? I czyż to co uważamy za ostatnią ucieczkę w nieszczęściu ma być złe w razie polepszenia stosunków?

Czy państwo naprawdę potrzebuje wszystkich podatków w gotówce? Przecież wyżywienie i ubranie konieczne jest dla wojska, które ma czuwać nad obroną naszego ukochanego kraju, może być bez żadnej trudności wzięte w naturze. Dla rolnika zawsze lepiej, by mógł dać tytułem podatku pewną ilość swoich produktów, niż mają mu fantować poniżej wartości produkty bez wyboru a może i sprzęty rolnicze i trzodę?

A i w fabryce sukna czy lepiej zabierać maszynę do pisania jak sukno lub płótno, z którego można ubrać wojsko, straż graniczną, policję? Czyż urzędnikom miasto ukróconej pensji nie lepiej dać część poborów w formie n. p. deputatów żywnościowych i ewtl. ubrania? Czy nie można wziąść tytułem podatków surowca tytoniowego?

I wiele, wiele innych rzeczy dałoby się zrobić. A każda reforma w tym kierunku, zdążająca do uwolnienia dziesiątek i setek miljonów złotych na zasilenie innych gałęzi życia gospodarcz. przez wycofanie ich stamtąd, gdzie nie są konieczne, to coś równoznacznego z wielomiljonową pożyczką zagraniczną. Znane przysłowie powiada: „Pomóż sam sobie a Bóg ci pomoże". Starajmy się więc pomagać sami sobie w ramach naszych możliwości a wtedy i Bóg i ludzie nam pomogą. **Alk.**

—o—

Burmistrz Lyonu w Moskwie

Moskwa, 2. 9. Burmistrz Lyonu i głośny polityk francuski Herriot złożył wczoraj wizytę komisarzowi spraw ludowych w Moskwie Litwinowowi.

—o—

Jubel na czerwonym placu

Moskwa, 2. 9. Na czerwonym placu odbyła się wielka parada związków młodzieży komunistycznej. Komuniści zorganizowali demonstrację przeciwko głodówce jaką przechodzą masy ludu rosyjskiego.

—o—

Komuniści na szubienicy

Sofja, 2. 9. W wyniku wielkiego procesu komunistycznego stracono kilku przywódców. Kilkunastu komunistów skazano na długoletnie więzienie.

120 milj. dadzą urzędnicy

Projekt pożyczki wewnętrznej zrealizuje się we wrześniu

Warszawa, 2. 9. Projekt wewnętrznej pożyczki w wysokości 120.000.000 złotych, został przez czynniki miarodajne zdecydowany i, na zasadzie pełnomocnictw, zostanie w najbliższych dniach ogłoszony przez rząd w drodze dekretu p. Prezydenta.

Pożyczka emitowana ma być po kursie 93,75. Termin spłaty 10 lat. Obligacje pożyczki będą miały przywilej papierów pupilarnych.

Komitet pożyczki stanowić mają pp.: b. min. Jan Piłsudski, b. min. Matuszewski i prezes P. K. O., Gruber.

Komisarzem pożyczki mianowany będzie p. Stefan Starzyński, wiceprezes B. G. K. Subskrypcja pożyczki ma się rozpocząć już w miesiącu bieżącym.

Nowa pożyczka wewnętrzna ma być subskrybowana wśród urzędników państwowych, w ten sposób, by każdy urzędnik nabył obligacyj za sumę odpowiadającą jego miesięcznej pensji.

Gdańsk na widowni świata

Rauschning i Hitler — Sesja Ligi Narodów

Gdańsk, 2. 9. Wrócił do Gdańska prezydent senatu dr. Rauschning, który spędził swój urlop w Berchtesgaden. Dr. Rauschning, jak twierdzą w gdańskich kołach politycznych spotkał się w Berchtesgaden z kanclerez Hitlerem, z którym odbył dłuższą rozmowę na temat polsko-gdańskich stosunków.

Gdańsk, 2. 9. Na następnej sesji Rady Ligi Narodów w dniu 22 września rb., omawiana będzie m. in. sprawa mianowanie nowego wysokiego komisarza Ligi Narodów w Gdańsku ponieważ prowizoryczny mandat obecnego komisarza Rostinga kończy się w dniu 15 października rb. pozatem porządek dzienny sesji przewidu je przyjęcie do wiadomości umowy polsko - gdańskiej o wykorzystaniu portu gdańskiego przez Polskę.

—o—

Postulaty kupców polskich

Reforma świadectw przemysł. - Katastrofa finansowa

Warszawa, 2. 9. Organizacje kupieckie i rzemieślnicze zajmowały się ostatnio projektem reformy świadectw przemysłowych, który przedstawiony ma być Ministerstwu Skarbu, Sfery gospodarcze występują w związku z bliskiem już terminem wykupu świadectw przemysłowych na rok 1934 o powiększenie liczby kategorji patentów.

Proponowane jest wprowadzenie dodatkowych świadectw przemysłowych, które można byłoby wykupywać również nie na początku każdego półrocza, na pewien okres czasu, dla pewnej liczby robotników i rzemieślników.

Kupiectwo domaga się również utrzymania ryczałtu podatku przemysłowego na dalsze lata i ustalenia jego wymiaru na podstawie lat 1931, 1932 i 1933, które są bardziej miarodajne z powodu katastrofalnego spadku obrotów.

Aresztowania w Pradze

Praga, 2. 9. W ciągu ostatnich dwu dni aresztowano w Pradze blisko 30 Niemców.

—o—

Zagadka futra

Paryż, 2. 9. Havas donosi, że b. ambasador Stanów Zjednoczonych w Berlinie, James Gerard, po powrocie do Nowego Jorku oświadczył przedstawicielem prasy, że obecnie wypadki w Niemczech, zakończą się albo przewrotem monarchistycznym, albo wojną ogólną, albo wreszcie wojną domową.

—o—

Przeciw posagom

Londyn, 2. 9. Z Hindostanu donoszą, iż więka liczba kobiet wystąpiła przeciwko posagom. Kobiety oświadczyły, że wolą popełnić samobójstwo lub przejść na mahometanizm aniżeli wnosić mężom posagi.

Napad na plebanję

Napadnięty proboszcz zmarł w szpitalu krakowskim.

Kraków, 2. 9. W dniu wczorajszym kilku zamaskowanych bandytów dokonało napadu rabunkowego na parafję w jednej z wiosek w pow. krakowskim. Bandyci postrzelili ks. prob. Majkę poczem korzystając ze sprzyjających warunków uciekli. Po pewnym czasie znaleziono ks. Majkę zbroczonego krwią. Ciężko rannego odwieziono do szpitala w Krakowie gdzie zmarł.

—o—

Olbrzymia burza

Hawana, 2. 9. Nad Hawaną przeszła wczoraj olbrzymia burza. Orkan pozrywał dachy z kilkudziesięciu domów. 6 osób poniosło śmierć.

Zgon biskupa berlińskiego dr. Schreiberа

Berlin, 2. 9. J. Eks. Ks. Biskup Dr. Christian Schreiber zmarł w piątek o godz. 23,30 w 62 roku życia w szpitalu św. Jadwigi po długiej chorobie. Przy łożu śmierci zebrała się cała kapituła. Zmarły był pierwszym biskupem Berlina.

—o—

Nowy dworzec

Reprezentacyjny choć tymczasowy dworzec.

Warszawa, 2. 9. W sobotę odbyło się otwarcie nowego dworca na t. zw. linji średnicowej. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele rządu.

Z nowego dworca przez tunel wyruszył pierwszy pociąg w kierunku Białegostoku.

—o—

Ofiara bożka kryzysu

Warszawa, 2. 9. Wczoraj w hotelu Dworcowym popełnił samobójstwo kupiec z Rokitna Leon Zemanek. Przyczyną szalonego kroku ruina majątkowa.

—o—

Kto odbierze defiladę?

Kraków, 2. 9. W związku z uroczystościami ku czci Sobieskiego do Krakowa przybędzie marszałek Piłsudski. Marszałek Piłsudski odbierze defiladę 12 pułków kawalerji które przybędą do Krakowa ze wszystkich stron Polski.

—o—

Prymas Węgier w Warszawie

Warszawa, 2. 9. W ub. piątek bawił w Warszawie Prymas Węgier ks. Kardynał Seredi, oraz minister rolnictwa Kalei, ks. prał. Ernst i inni

Ks. Prymas zwiedził pałac wilanowski oraz kościoły warszawskie. Wieczorem w poselstwie węgierskim odbył się uroczysty obiad z udziałem kilkuset osób.

—o—

Warszawa—Toruń

Toruń, 2. 9. W piątek rozpoczął się 10-dniowy bieg kolarski dookoła Polski. W biegu bierze udział 50 zawodników. Pierwszy etap Warszawa Toruń wynoszący 213 klm. zwyciężył Wasilewski z Warszawy.

—o—

Wśród słońca i róż

Katowice, 2. 9. W niedzielę rozpoczyna obrady ogólnopolski kongres ogródków działkowych. W sobotę otwarto wspaniałą wystawę róż. Jednemu z ogrodników udało się wyhodować nadzwyczajną odmianę brzoskwini. Owoc będzie prezentowany na wystawie.

—o—

Artysta-nożownik

Drezno, 2. 9. W jednym z miast Saksońskich teatr wystawił słynną sztukę Szekspira „Otello". Podczas gry ze sceny skoczył jeden z artystów Artysta z nożem w ręku zranił kilku nastu widzów. Nożownika ujęto.

Obchód Odsieczy Wiedeńskiej w stolicy

Warszawa, 2. 9. Kurja Metropolitalna Warszawska wydała do Księży Proboszczów i Rektorów m. st. Warszawy rozporządzenie następującej treści.

W związku z obchodem 250-lecia „Odsieczy Wiedeńskiej" Jego Eminencja Najdostojniejszy Arcypasterz poleca WW. Księżom Proboszczom i Rektorom aby w dniu 10 września rb w kazaniach swoich uwzględnili tę tak doniosłą dla świata chrześcijańskiego rocznicę, a zarazem zachęcili wiernych, a zwłaszcza stowarzyszenia Akcji katolickiej do licznego wzięcia udziału w obchodach stolicy w dniu 12 i 17 września br.

—o—

S. M. P. na dożynkach

Poznań, 2. 9. W dniu 3 bm. odbędą się ogólno - polskie Dożynki u Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w Spale.

W Dożynkach tych wezmą udział także SMP., jako najliczniejsza organizacja młodzieży pozaszkolnej, przodująca od sześciu lat w konkursach rolniczych. Zgłoszeń jest przeszło 4.000.

Młodzież z SMP. przyjedzie do Spały, by swój dorobek wraz z wieńcami dożynkowemi złożyć Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej. (KAP).

—o—

Kominy gasną

W przededniu nowych redukcyj na Śląsku.

Katowice, 2. 9. „Huta Królewska" wniosła do komisarza demobilizacyjnego podania o zatwierdzenie redukcji 43-ch urzędników w zarządzie warsztatów. Jednocześnie „Huta Królewska" domaga się zgody na zwolnienie 282-ch robotników. Do tej pory inspektor pracy zgodził się na zwolnienie z pracy 60-ciu robotników

Z dniem 1 października zarząd kopalni „Maks" w Michałkowicach zwalnia 600 robotników oraz 18-tu urzędników. Pozatem zarząd kopalni będzie nadal wysyłał 500 robotników miesięcznie na urlopy turnusowe.

—o—

Nowa powódź

grozi wojew. stanisławowskiemu.

Lwów, 2. 9. Wskutek nowej fali gwałtownych deszczów, poziom wód w rzekach województwa stanisławowskiego uległ gwałtownemu podniesieniu. Mieszkańcy gruntów przybrzeżnych, znający dokładnie charakter tych niezwykle zmiennych rzek, przepowiadają w najbliższym czasie trzecią powódź w tym roku, która nastąpi z początkiem jesieni. Wskutek powodzi poprzednich w wielu miejscach rzeki zmieniły swe dawne koryta, co poszerzy rozmiary nowej powodzi.

—o—

Budzik - telefon

Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna zimą ma uruchomić zegar-automat. Przez połączenie się z tym zegarem usłyszymy głos, który nam powie dokładną godzinę. Będzie to automat **mówiący, zbudowany** na tej zasadzie, co filmy dźwiękowe. Aparat ten oddawać będzie jeszcze jedną usługę: mianowicie będzie budził o **dowolnej godzinie.** W tym celu wystarczy tylko zamówić sobie na oznaczony czas ten automatyczny budzik telefoniczny.

—o—

Prymas Węgier synem rzemieślnika

Życiorys dostojnego gościa i wielkiego przyjaciela Polski

Z racji przyjazdu do Polski Ks. Prymasa Węgier podajemy życiorys dostojnego Gościa.

Urodził się 24 kwietnia 1884 r. Ojciec jego był rzemieślnikiem i miał 11 dzieci. Studja średnie odbywał w katolickiem gimnazjum w Bratislawie, po ukończeniu którego w r. 1901 wstąpił do zakonu Benedyktynów. Po odbyciu nowicjatu wysłany został przez opata na dalsze studja teologiczne do Rzymu, gdzie na uniwersytecie św. Anzelma zdobył tytuł doktora teologji i prawa kanonicznego.

Ukończywszy studja wrócił na Węgry, gdzie w r. 1908 został wyświęcony na kapłana. Jesienią tego samego roku znowu wyjechał do Rzymu i niebawem mianowany został przez Papieża konsulatorem papieskiej komisji kodyfikacyjnej prawa kanonicznego. Od tego czasu całą swą młodą energję poświęca kodyfikacji prawa kościelnego. Był duszą, główną sprężyną komisji kodyfikacyjnej i prawą ręką kardynała Gasparriego. Jednocześnie wykładał prawo kanoniczne na uniwersytecie św. Anzelma

Genjalność umysłu związana z pokorą zakonnika, wszechstronna i niezmordowana działalość, osobiliwy urok jego powierzchowności oto zalety Prymasa Węgier, które zjednały mu powszechny szacunek w Watykanie i w kraju oraz najwyższe uznanie Ojca św. Węgry mogą być dumne ze swego Prymasa, godnego następcy swoich poprzedników na Stolicy prymasowskiej. Dziś działalność nowego prymasa Węgier idzie w kierunku odrodzenia katolickiego, które jest warunkiem odrodzenia narodu.

Ostrzyhom to pierwsza metropolja węgierska, to miejsce urodzenia św. Stefana, pierwszego króla węgierskiego, to węgierskie Gniezno. Archidiecezja otrzyhomska licząca przed traktatem w Trianon przeszło 500 parafij, ma obecnie razem ze stolicą Budapesztem 105 parafij, reszta została przyłączona do Czechosłowacji.

Z POMORZA

Wycieczki w Gdyni.

Gdynia. Z zakończeniem sezonu kąpielowego nie zakończył się — chwała Bogu — sezon turystyczny i wycieczkowy. Napływają jeszcze nadal zgłoszenia na coraz to nowe wycieczki nietylko krajowe, lecz przedewszystkiem zagraniczne. Dnia 3 września br. przybywa do Gdyni wielkim transatlantyckim statkiem „Stella Polaris" wielka z 200 osób składająca się wycieczka ze sfer handlowych i przemysłowych duńskich i angielskich, pragnących bezpośrednio zapoznać się ze zdolnościami przeładunkowemi portu gdyńskiego oraz warunkami handlowemi.

Dnia 15 września br. przybywa zaś wielka wycieczka belgijska składająca się z 300 osób na wielkim statku belgijskim „Leopoldsville".

Wreszcie dnia 17 września zapowiedziany jest ogólnokrajowy zjazd Hallerczyków, na który przybędzie też znaczny zastęp Polaków z zagranicy, a to z Francji i ze Stanów Zjednoczonych P. A.

Nieszczęśliwy wypadek.

Nowemiasto. W poniedziałek uległ złamaniu nogi handlarz jaj i drobiu p. A. Lisiński z Nowegomiasta w czasie, gdy jechał swym samochodem ciężarowym z Lubawy z targu do Nowegomiasta. Lisiński wypadł z samochodu od którego otwarły się drzwi tak nieszczęśliwie, że wpadł pod tylne koła i złamał sobie lewą nogę oraz uległ ogólnemu potłuczeniu. Natychmiast po wypadku został zawieziony do szpitala w Nowemmieście.

—o—

Tragiczna pukawka

Gospodarz ciężko postrzelił swego sąsiada i jego robotników.

Bydgoszcz, 2. 9. Rolnik właściciel 100-morgowego gospodarstwa, Adam Lipowicz, postrzelił ciężko z fuzji swego sąsiada, rolnika Edmunda Steinkego i jego robotnika, Maksymiljana Jaskulskiego.

Według zebranych przez nas wiadomości, sprawa przedstawia się następująco:

Między Lipowiczem a Steinkem od dawna istniał jakiś zatarg sąsiedzki, który ich doprowadzał do częstych sprzeczek i kłótni. Krytycznego dnia Lipowicz, wziąwszy z sobą fuzję, wyszedł w pole.

Przechodząc się po polu zauważył Steinkego i Jaskulskiego, stojących za miedzą, na jego roli.

Powstała sprzeczka, w czasie której Lipowicz chwycił za fuzję, oddając z niej dwa strzały — jeden do Steinkego, a drugi do Jaskulskiego.

Stwierdzono, że Steinke otrzymał 15 ran śrutem w bok i nogi, a Jaskulski 17 śrucin w nogi i brzuch.

List z nad morza

Strażnicy wybrzeża morskiego

Dola i niedola rybaka kaszubskiego. — Rybołóstwo podstawą bytu

Gdynia, 1 września.

Nasi rybacy dzielą się na **trzy główne grupy.** Do pierwszej należą rybacy, trudniący się tylko rybołóstwem, zamieszkują wyłącznie wioski rybackie, jak Hel, Bór, Jastarnię, Kuźnicę, Chałupy, Gdynię i Oksywie Piaski. Grupa ta obejmuje przeszło **500 rodzin,** liczące ponad **3.000 osób.** Ogólna ilość z tej grupy prawie zawsze pozostaje niezmienna, a zmniejszanie się przez śmierć, powołanie do wojska itd., wyrównuje młodzież, rozpoznająca zawód rybacki. Byt swój i istnienie opiera ta grupa wyłącznie **na rybołóstwie,** w którem przyjmuje udział niekiedy cała ludność wioski, nie wyłączając kobiet i dzieci. Każdy z członków rodziny ma pracę, związaną z rybołóstwem i pomaga czy to wybierając ryby z sieci, czy łowiąc przynętę i zakładając ją na haczyki, czy wreszcie naprawiając lub wiążąc nowe narzędzia połowu. Kobiety i podrostki mają niekiedy i poboczne zarobki przy pracach w wędzarniach. Stopień zamożności rybaka prawie całkowicie zależy od posiadanych przez niego odpowiednich narzędzi połowu i dobrego statku. Posiadają oni wszystkie znajdujące się na wybrzeżu **kutry motorowe,** znaczną ilość łodzi mniejszych i najlepiej zaopatrzeni są w rozmaite narzędzia do połowu wszystkich gatunków ryb. Wartość posiadanego inwentarza rybackiego jest dość wysoka.

Do drugiej grupy należą rybacy, dla których podstawą bytu jest rybołóstwo, lecz poza tem trudnią się rolnictwem, drobnym handlem, wędzeniem ryb lub jakiemkolwiek rzemiosłem. Grupa ta obejmuje około **200 rodzin, liczących 1.000 osób.** Najwięcej ich jest w Wielkiej Wsi, Hallerowie, Karwi i Rewie. Niektórzy rybacy z tej grupy **posiadają nawet do** 30 morgów ziemi, w tem torfowiska i łąki. Roli uprawnej mają zwykle niewiele i tylko nieliczni mogą utrzymywać inwentarz. Większość posiada tyle uprawnej roli, że zbiory z niej starczą na wyżywienie rodziny.

Grupa trzecia rybaków liczy sto kilkadziesiąt osób, przeważnie **robotników z okolic Pucka.** Nieliczne jednostki z tych rybaków posiadają własne, małe łodzie, niewielkie ilości sieci i haczyków, więc z połowów mają mały dochód, niewystarczający na utrzymanie swojej rodziny.

Najlepiej zaopatrzoną jest w narzędzia rybackie i statki wioska **Hel z portem rybackim.** Posiada ona prawie 50 proc. ogólnej ilości kutrów motorowych i największą ilość narzędzi połowu. Jedynie z tej wioski wyjeżdżają rybacy na zimowe połowy łososi. Prawie w każdej miejscowości rybackiej utworzono związki, obejmujące prawie wszystkich rybaków danej miejscowości. Związki mają na celu rozstrzyganie swoich miejscowych spraw, wspólny zakup materjałów i narzędzi, pomoc dla sierot i wdów po rybakach i przedstawianie potrzeb rybackich do władz i urzędów. Dla pobudzenia działalności związków Morski Urząd Rybacki zwoływał niejednokrotnie zebrania przewodniczących. W 1924 r. został założony w Gdyni **Centralny Związek Towarzystw Rybackich.** Wszystkie związki rybackie wzięły udział w powitaniu p. Prezydenta Rzeczypospolitej w Gdyni dnia 29 kwietnia 1932 r. i złożona została petycja, oświetlająca stan rybactwa.

Położenie gospodarcze rybaków nie jest zbyt zadowalniające. Zadłużenie w Państwowym Banku Rolnym Spółdzielni Rybackiej i w Miejskiej Kasie Oszczędności w Pucku wynosi przeszło 1 miljon zł. i od kilku lat prawie wcale się nie zmniejsza. Można powiedzieć, że tylko rybacy, którzy posiadają oddawna większe, silne kutry motorowe i nie są zadłużeni, mają się stosunkowo dobrze.

MEDYCYNA

Arystoteles nazywa serce „ołtarzem", ponieważ ogień życia płonie w sercu, taksamo, jak i na ołtarzu w świątyni.

—o—

Starożytni rzymianie leli wino na fijołki lub róże, ponieważ myśleli, że w ten sposób uda im się zatrzymać na stałe aromat tych kwiatów.

—o—

Mleko, wypite łyżkami, nasyca daleko więcej niż ta sama ilość wypita duszkiem ze szklanki.

—o—

Sławny arabski lekarz Avicerna, zwany także „księciem lekarzy", który żył w dziesiątym wieku, leczył już pacjentów chorych na płuca powietrzem górskiem. Najczęściej wysyłano takich chorych wówczas na Kretę

—o—

Każda komórka jest właściwie pulsującym strzępkiem żyjącego białka

—o—

Kalorją nazywamy w medycynie taką ilość ciepła, która wystarcza, aby ogrzać litr wody o jeden stopień Celsjusza.

Dr. G. Nowiński.

CHOJNICE i POWIAT

Chojnice, dnia 1 września 1933 r.

Porządek nabożeństw w farze.
Odpust święta św. Jana Chrzciciela.

Sobota, godz. 4 nieszpory, 5 spowiedź.

Niedziela:
7,30 Msza św. z nauką polską
8,45 nabożeństwo niemieckie
10,30 suma z asystą i polskiem kazaniem
12,15 Msza św.
15 nieszpory polskie.

Komisarz Kreft w Chojnicach.

Rozporządzeniem władz centralnych przeniesiony został do Chojnic dotychczasowy kierowik Wydziału Śledczego w Grudziądzu p. F. Krefft.

Pan komisarz Kreft Pomorzanin, który piastował tak ważny urząd kierownika Wydziału przez cały szereg lat, potrafił sobie zjednać wielką sympatję wśród całego społeczeństwa grudziądzkiego. Obywatelstwo stara się podobno o jego powrót na stare stanowisko. Posłuchajmy co pisze o nim grudziądzki organ lokalny „Goniec Nadwiślański":

„Był on wzorem urzędnika policyjnego. Swem taktownem zachowaniem się umiał zdobyć nietylko szacunek wśród swych podwładnych, lecz i wśród swych kolegów i przełożonych".

I chojniczanom zwłaszcza starszym jest p. kom. Krefft w dobrej jeszcze pamięci; urzędował bowiem w Chojnicach w latach 1923-5, ciesząc się wielką popularnością. Witamy go więc serdecznie!

Pan kom. Krefft przybył do Chojnic już w dniu wczorajszym, aby objąć swoje urzędowanie. Wyjechał jednakowoż dzisiaj na 5 dni urlopu. (m).

—o—

Nowa firma.

W sobotę odbyło się otwarcie nowego składu bławatów pod firmą A. Lubińska przy ul. Człuchowskiej 10. Nowe przedsiębiorstwo posiada wytrawną kierowniczkę która niewątpliwie zadowoli swoją klientelę.

Skład posiada wielki wybór kapeluszy damskich i męskich. Ceny konkurencyjne. Zwracamy uwagę na ogłoszenie.

—o—

Podziękowanie.

Panu Edwardowi Jagodzińskiemu z Lipieńca, poczta Chojnice jako zarządcy sądowemu majetności Szenfeld składam tą drogą imieniem robotników sezonowych i robotników stałych w Szenfeldzie serdeczne podziękowanie za spłacenie częściowe zaległego zarobku, na który robotnicy blisko trzy lata czekać musieli.

Jan Fons
pełnomocnik Pow. Zw. Robotniczego.

—o—

Zebranie Klubu Żeglarskiego.

W dniu wczorajszym odbyło się w sali hotelu Engla miesięczne zebranie Klubu Żeglarskiego. Zebraniu przewodniczy p. prezes Weilandt przy udziale 30 członków. Interesujące wrażenie z ogólnopolskiego spływu wioślarskiego Wisłą do Morza przedstawił zebranym p. Żynda. Obszerniej omawiano sprawy finansowe długu oraz inne sprawy organizacyjne. Uchwalono urządzić wycieczkę kajakową do Swornegac oraz wyścig o błękitną wstęgę.

—o—

Polski Związek Emerytów Koło Chojnice.

W dniu 1 września odbyło się przy bardzo licznym udziale zebranie tut. emerytów w lokalu p. Locha celem założenia w tut. miejsce Koła Związku Emerytów, Wdów i Sierot pod zwierzchnictwem Głównego Zarządu w Poznaniu. Jednogłośnie uchwalono w najbliższym czasie zaprosić delegację Okręgowego Związku z Poznania celem zapoznania się z statutem oraz bliższych informacyj i wyjaśnień.

—o—

Mecz siatkówki

Jutro o godz. 4 po poł. odbędzie w ogródkach towarzystw przy Szosie Gdańskiej mecz towarzyski w siatkówkę pomiędzy I i II druży. S. M. P. żeńskiego. Mecz zapowiada się bardzo ciekawie.

Święto króla Sobieskiego

w dniach 16 i 17 b. m.

W ubiegły poniedziałek odbyło się posiedzenie „Sekcji Organizacyjnej" Komitetu Obchodu 250 rocznicy „Odsieczy pod Wiedniem" przy udziale starosty chojnickiego p. Mieszkowskiego. Uczestniczyli w niem: ks. prob. Gawrych, pp. radca Kaletta, sędzia Sądu Okręgowego Karnowski, Lew-Kiedrowski, Baron Lerchenfe[illegible] dyr. Rydzkowski, burmistrz Trybul, kier. Słomiński, sekr. Trzebiatowski, inż. Załuski i apt. Zieliński. Przewodniczącym komisji został wybrany jednogłośnie p. sędzia Karowski.

Postanowiono, że uroczystości odbędą się w dniach 16 i 17 bm. Uchwalono program obchodu w głównym zarysie. Uroczystości rozpoczną się w sobotę dn. 16 i trwać będą przez całą niedzielę. Na dzień pierwszy po południu przewidziany jest koncert, wkroczenie Braci Kaszubskiej do miasta, przyjęcie wojska na dworcu, a wieczorem capstrzyk połączony z występami Straży Pożarnej.

Dnia następnego, „dnia kwiata" przewidziana jest msza polowa, pochód do lasku miejskiego na poświęcenie pomnika, po południu zawody sportowe a wieczorem wielkie przedstawienie sztuki ludowej „Kaszubskie Wesele", które stworzył specjalnie na ten dzień p. sędzia Karnowski a reżyserję jął p. dyr. Rydzkowski. Już dzisiaj po pierwszych próbach możemy naszym Czytelnikom zdradzić, że sztuka naszego kaszubskiego literata przedstawia się więcej jak wspaniale. A. M.

—o—

Wycieczka do Wilna.

Jak już przed kilkoma dniami donosiliśmy Liga Morska i Kolonjalna Oddział w Chojnicach organizuje na dnie od 7—10 9. br. wycieczkę do Wilna.

Zgłoszenia pragnących uczestniczyć w naszej wycieczce przyjmuje Oddział Ligi (Bank Polski) **jeszcze do dnia 4. 9. br.,** przyczem ten termin uważamy za ostateczny.

W wypadku zgłoszenia się odpowiedniej ilości osób wyjazd nastąpi w dniu 6 września br.

Liga Morska i Kolonjalna
Oddział w Chojnicach

—o—

Mecz piłki nożnej SMP. I — SMP.II.

W niedzielę dnia 3 bm., o godz. 1-ej odbędzie się mecz piłki nożnej pomiędzy I druż. SMP — II druż. S. M. P. Mecz zapowiada się bardzo ciekawie. Obie drużyny wytępują w pełnych składach.

—o—

Znaleziono przedmioty.

W czasie od 1. do 31 sierpnia rb. znaleziono następujące przedmioty: 1) zegarek damski z branzoletką, 2) 2 parasole damskie, 3) tekę skórzaną z zawartością, 4) parę pończoch damskich i materjał, 5) bronzowy trzewik dziecięcy, 6) 2 pary skarpetek, 7) klucz patentowy na kołeczku, 8) klucz na łańcuszku, 9) pudełko z śrubami do samochodu.

Powyższe przedmioty odebrać można w tut. Miejskim Urzędzie Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Rynek nr. 2.

—o—

Niezwykły połów.

Z Kamienickiegomłyna w powiecie kartuskim donoszą nam o niezwykłym połowie. Jeden z tut. rybaków złowił olbrzymiego szczupaka ważącego 35 funtów. Głowa szczupaka była obrośnięta mchem.

—o—

Wolne posady.

P. U. P. P. w Wejherowie posiada pilne zapotrzebowanie na pracowników jak niżej:

1) 30 zawodowych, silnych robotnic do robót rolnych w gospodarstwach włościańskich.

2) Lekarz chrześcijanin, wolnopraktykujący.

3) Kierownik techniczny do fabrykacji wyrobów gumowych systemem maczanym, na stałe. Wymagane świadectwa.

4) Majster specjalista na łańcuchy rowerowe i na inne części rowerowe. Wiek do lat 45. Warunki do umowy.

5) Samodzielny majster bednarski chrześcijanin. Mieszkanie może być przy fabryce. Wymagane świadectwa

6) Szklarz - hutnik do skleiania aparatem i do wydmuchiwania. Wymagane świadectwa.

7) Kilka samotnych robotnic rolnych do pracy w gospodarstwach drobnych. Praca do mrozów, ewentualnie na stałe. Wynagrodzenie do 25 zł miesięcznie i utrzymanie.

8) 2 chłopców od lat 12 do 18-tu do paszenia bydła do 15 zł miesięcznie i utrzymanie.

9) 6 robotników do kopania karpiny. Wynagrodzenie 3 i pół zł za metr karpiny.

10) Specjalista do robót asfaltowych. Kosztów podróży nie zwraca się.

11) 50 wykwalifikowanych robotników do wyrobu kostki bazaltowej. Akord od 60 do 80 gr. za sztukę zależnie od wymiaru kostki. Mieszkanie w okolicznych osiedlach na koszt robotnika. Praca do późnej jesieni.

12) Jeden dojarz samotny do 10 sztuk bydła.

13) Przedsiębiorstwo gastronomiczne poszukuje kelnera - bufetowca, w wieku do lat 35, specjalisty do przyrządzania zakąsek, majonezów, sałat itp.

14) Rządca do 10 włókowego gospodarstwa. Wymagana kaucja 6 tys. zł.

15) Trawiarz na roboty siatkowe i kreskowe.

16) Kopista do cynkografji i chemigrafji.

17) Majster stelmarski do karoserji samochodowych z umiejętnością rysunków.

Bliższych informacyj udziela kancelarja P. U. P. P. codziennie od godziny 9 do 13-tej.

—o—

Włamanie do mleczarni.

Przymuszewo, pow. chojnicki. W nocy na środę do mleczarni w Przymuszewie włamali się nieznani sprawcy którzy skradli blisko trzy cent. masła. Policja prowadzi dochodzenia.

—o—

Wydawnictwo chojnickie.

Stanisław Marszałek — Zarys korespondencji handlowej.

Na półkach księgarskich Chojnic ukazało się nowe dziełko handlowe. Jest niem podręcznik do korespondencji prof. państwowej szkoły handlowej w Chojnicach p. Stan. Marszałka.

Na zgórą stu stronach autor przedstawił zarys korespondencji kupieckiej.

Od znaczenia korespondencji, poprzez sprawy techniczne doszedł autor do najnowszego systemu ujmowania listów według zasad naukowej organizacji pracy.

W praktyce normalizowany system winien mieć szanse powodzenia Początkoow sprawi samodzielnej maszynistce wiele kłopotów lecz po pewnym czasie przyswoi się całkowicie

Książka jest napisana prostym językiem, przystępnie dla szerokich mas uczniów i kupców. Zwłaszcza wielką przysługę odda kupiectwu, które nie posiada wykwalifikowane siły. Drobni kupcy, mogą z dziełka czerpać wzory listów, umów, podań, okólników. Wszystkie działy korespondencji zostały w nader przejrzysty sposób założone i napisane. Oto największa zaleta podręcznika.

Wydawnictwo chojniczanina prof St. Marszałka zasługuje na spopularyzowanie w biurach i szkołach handlowych. Nie znamy wprawdzie ceny dziełka lecz sądzimy, że cena będzie w obecnych warunkach dla ogółu i mniej zamożnych przystępna.

Autorowi i wydawcy pierwszego dziełka w tej dziedzinie na gruncie Chojnic życzymy powodzenia.

Do treści samej jeszcze powrócimy.

Znasz swój kraj?

Latarnia morska w Rozewiu

Latarnia ta, położona jest na piaszczystem, wygórzu tuż nad morzem. Niegdyś wzgórze to było podmywane przez wodę zaskórną. którą odprowadzono drenami, a górę ubezpieczono maternikami. Latarnia ta ma siłę 8 miljonów świec. Alk.

Najciekawsze audycje Polskiego Radja w Warszawie

Niedziela, dnia 3. 9. 33 r.

Godz. 9 Transmisja ze Spały: Msza św., kazanie wygłosi ks. biskup Kubina. 10,30 Koncert z płyt (muzyka ludowa). 11,30 Transmisja z przed pałacu p. Prezydenta Rzplitej uroczystości dożynek. 12.15 Koncert Orkiestry P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego i Czesława Perenson (sopr). 14 „Comi dały kursy im. St. Staszica" — Pogadanka konkursowa. 14,20 Muzyka polska (płyty). 14,45 „Djalog dla rolników". 15,05 Muzyka lekka (płyty). 16 Radjotygodnik dla młodzieży „Co się dzieje na świecie". 16,15 Transmisja ze Lwowa opowiadania dla dzieci pt. „Pogromca tygrysa morskiego". 16,30 Transmisja ze Spały uroczystości składania wieńców p. Prezydentowi Rzplitej. 17 Transmisja z kortów Legji, zakończenia międzyna, meczu lekkoatlet. Polska — Czechosłowacja. 17,30 Odczyt pt. „Organizacja rzemiosła" — wygł. p. Ludwik Franciszek Piekarski, 17,45 Muzyka z płyt. 18 Recital śpiewaczy Zofji Żmigród - Fedyczkowskiej (sopran). 19 Słuchowisko pt. „Zakończenie bajki". 19,40 Skrzynka pocztowa techniczna. 20 Koncert, 20,50 Dziennik wieczorny. 21 Transmisja ze Spały popisów chórów i kapel. 21,30 „Na wesołej fali lwowskiej". 22,25 Wiadomości sportowe ze wszystkich rozgł. P. R. 22.45 D. c. muzyki taecznej.

Poniedziałek, dnia 4. 9. 33.

Od 7—8 Audycja poranna: Sygnał czasu i pieśń „Kiedy ranne wstają zorze" Gimnastyka. Płyty. Dziennik Poranny Chwilka Gospodarstwa Domowego. 12,05 Koncert popularny z ogrodu „Bagatela" K. Dakowskiego w wyk. orkiestry pod dyr. Bronisława Szulca. 12.35 D. c. muzyki z ogrodu „Bagatela". 14,55 Komunikat Min Opieki Społecznej dla Państw. Urzędu Pośredn. Pracy. 16 Koncert popularny z Ciechocinka w wyk. Ork. Symf. Opery Poznańskiej. 17 Pogadanka w języku francuskim. Lektor Lucien Roquigny. 17,15 Koncert solistów: Marja Święcicka i Marja Pomorska. 18,35 Muzyka. 18,55 Audycja żołniersko-strzelcka. 20 Operetka „Bajadera" E. Kalmana (ze studja). 22 Muzyka taneczna z Ciechocinka. 22.25 Wiadomości sportowe. 22,40 D. c. muzyki tanecznej z Ciechocinka.

Agentura „Ilustracji Polskiej"

Z powodu przeniesienia p. Nogi, który zajmował się dotąd w tut. warsztatach kolej. sprzedażą „Ilustracji Polskiej" wyłączną reprezentację tygodnika na Chojnice objęła admin. „Dziennika Pomorskiego", ul. Człuchowska 13. Czytelnicy, którzy kupowali „Ilustrację" u p. Nogi mogą ją odtąd nabywać w naszej administracji i księgarni.

MINUTA ŚMIECHU

Zacna trójka

W kawiarni zasiadło przy stoliku trzech Stefanów. Zawarli układ, że kto powie najlepszy kawał ten będzie musiał oblać imieniny.

Ponieważ jeden zrezygnował wobec tego drugi powiedział:

— W ubiegłym roku wydały kokiety w Ameryce na kosmetyki dwa razy tyle, co minister wojny na armję!

— No tak! Ale za to odniosły więcej zwycięstw!

RUCH w TOWARZYSTWACH

Tow. Mężczyzn Katolików. Zebranie miesięczne odbędzie się w poniedziałek 4 bm. o godz. 20 w sali „Konsumu".

SMP. żeńskie. W niedzielę 3 września br. o godz. 1,30 odbędzie się zebranie Kółka Eucharystycznego w zakrystji.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru III. w Chojnicach ul. Angowicka 3., na zasadzie art 602. k. p. c. obwieszcza, że w dniu 6 września 1933 r odbędzie się w Chojnicach licytacja przymusowa

1/ przy ulicy Dworcowej 42. o godzinie 10 tej
1 kredensu o cenie szacunkowej 120.—zł.

2/ przy ulicy Gdańskiej 6. o godzinie 10 30 tej
4 lamp wiszących elektrycznych o łącznej cenie szacunkowej 275.—zł.

3/ przy ulicy Angowickiej 3. o godz. 15.30-tej
1 szafy żelaznej o cenie szacunkowej 300.—zł.

4/ przy Szosie Gdańskiej na placu fabryki Picherta o godzinie 16-tej
1 samochodu osobowego o cenie szacunkowej 1400 zł.

Ceny wywoławcze wynoszą połowę ceny szacunkowej. Przedmioty oglądać można w dniu i miejscu licytacji 5 minut przed rozpoczęciem.

Chojnice, dnia 2 września 1933 r.

(—) Kowalski, komornik
1605/33

Obiady

sute i dobre dla abonentów
po 90 gr.
Restauracja pod „Jeleniem"
Batorego nr. 1.

Kilka
lokali
wielkości 24 — 30 m² przy Rynku położonych do wydzierżawienia.
Zapytania skierować należy do f-y
Juljusz Schreiber
Chojnice Rynek 17.

Mieszkanie
3-4 pokojowe
zaraz do wynajęcia.
Otto Fellmer
Dworcowa 62.

Małżeństwo urzędnicze poszukuje **3 pokojowe**
mieszkanie
z kuchnią słoneczne z wygodami.
Zgł. do eksp. Dz. Pom.

Samotna nauczycielka poszukuje
2 pokoje z kuchnią
Zgł. do eksp. Dz. Pom.

Gosp. siewne majętn. Skarpa per. Sępólno
ma **na sprzedaż:**

1) dwa na nasze ziemie najlepsze
pszenice białe
rekordowej wydajności
„Dańkowska Graniatka i dalszy odsiew, „Biała „B" Hildebrandta II odsiew
po cenie **24,- 22,- zł.**

2) **żyto** „Petkus Lochowa" I i II odsiew
po cenie: **15,50 do 17,50** za **100 kg.**

Kino Dźwiękowe - Nowości

Dziś w sobotę, dnia 2-ego o godzinie 8.15 i w niedzielę dnia 3. września o godz. 6 i 8.15

Irene Dunne i John Boles
w dźwiękowym dramacie życiowym pod tyt

„Boczna Ulica"

To potężny film, zaczerpnięty z prawdziwego życia ilustrujący okrucieństwo i tragedji kobiety, która składa na ołtarzu miłości swą młodość i kroczy bocznemi uliczkami życia mężczyzny. Samotność i tęsknota, — Beznadziejna pustka życiowa, oto fragmety filmu.

Zniżki nieważne.
Z dniem dzisiejszym początek seansu o godzinie 8.15 wiecz.

Dziś otwarcie
składu bławatów i galanterji
A. Lubińska Człuchowska nr. 10.
Dobry towar Niskie ceny

Do pierwszej Komunji św.
książki, różańce, obrazki pamiątkowe
w wielkim wyborze
gromnice gromnice
poleca
Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

Pomidory
dziennie świeże
poleca
K. Blaszczyk
Szosa Gdańska

Karty do gry
do nabycia
w księgarni Dzien. Pomorsk.

Pianina
niezrównanej jakości
poleca tanio
B. Sommerfeld
Fabryka Pianin
Bydgoszcz ul. Sniadeckich 2.

3-4 pokojowe
mieszkanie
do wynajęcia.
Max Graeber
Pl. Jerzego 4.

Wędzone
morenki
węgorze, pstręgi i tłuste bytlingi
ser tylżycki
szwajcarski, holenderski, litewski
matjasy
poleca **A Jasnoch**
Towary kolonj. i delikatesy
Chojnice, Rynek 10. Tel 7.

Mieszkanie
I pokój z kuchnią
zaraz do wynajęcia dla bezdzietnej rodziny.
Gdzie wskaże eksp Dz. P

Ogłaszajcie
w piśmie naszem

Artykuły szkolne
teki, tornistry, książki
słowniki, — tabliczki
gąbki, cyrkle, trójkąty
zeszyty — bruljony
piórniki — kompasy
kredki, farbki i t. d.
poleca
Księgarnia Dziennika Pom.

Kurs tańca
w hotelu Centralnym
rozpoczyna się w czwartek, dnia 14-go września o godz. 7½ wieczorem.
Zgłoszenia przyjmuje w lokalu i osobiście 14-ego od godziny 5-tej popołudniu.
Aniela Różyńska
nauczycielka tańców.

Polecam
ze składnicy mojej
w Chojnicach przy ul. Warszawskiej 11.
wszelkie
materjały drzewne
jak: deski stolarskie, podłogowe, drzewo budulcowe, i kołodziejskie, dykty i t. p.
materjały budowlane
jak: cement, wapno, gips, papę smołę lepnik, gwoździe, trzcina, i t. p.
po cenach konkurencyjnych
M. Krenski
Starogard - Rytel Oddział Chojnice.

Dziennik Pomorski
Chojnice (Pomorze)
Człuchowska nr. 13

Wszyscy po długoletnich doświadczeniach wiedzą, że
Ogłoszenia i afisze
są najlepszymi środkami reklamowemi.

Pieniędzy nie chowaj w domu, bo tam nie są zabezpieczone przed kradzieżą ani pożarem.

Składaj zatem wszelką wolną gotówkę na wysoki procent w

Miejskiej Komunalnej Kasie Oszczędności

Chojnice Rynek 1 (Ratusz).

Kasa daje pupilarną pewność i bezpieczeństwo za powierzone jej wkłady

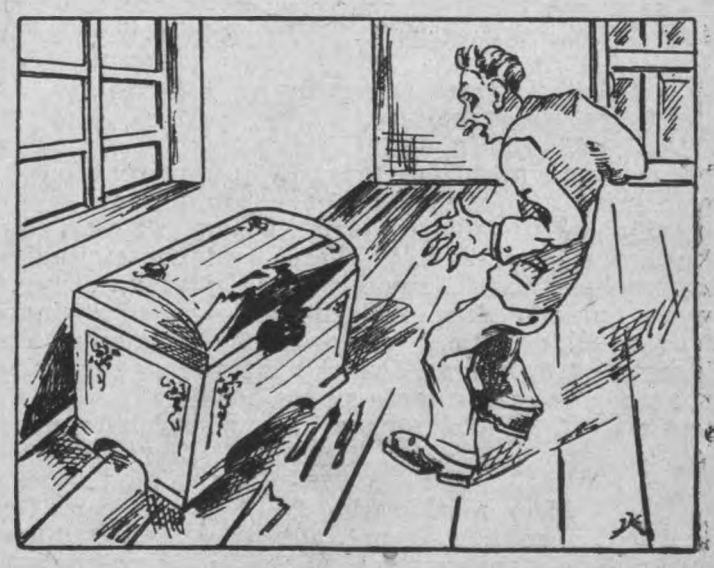

Redakcja i Admin.: Chojnice, Człuchowska 13. Pocztowe konto czekowe: 201.332. — Konto bank.: Bank Powiatowy Chojnice, Miejska Kasa Oszczędności Chojnice. — Telefon 44. — Adres telegr. „Dziennik Pom." - Skr. poczt. 33. - Druk. i nakład druk. „Dziennika Pom." w Chojnicach. Za treść odpowiedzialny: w. z. Maksymiljan Ossowski zam. w Czersku. — Wydawca Władysław Juljusz Schreiber w Chojnicach.